

Status

Paper til særnummer av **Professions and Professionalism**

1. *Invitasjon*

Invitasjon til artikkelutkast om
Profesjon, etikk og samfunnsansvar
Tittel: Professional Responsibility

som vil bli vurdert for et særnummer i tidsskriftet

PROFESSIONS AND PROFESSIONALISM
<https://journals.hioa.no/index.php/pp/index>

Det kan også være aktuelt å publisere i
Tidsskrift for Professionsstudier
<https://tidsskrift.dk/tipro/index>

Redaksjon:

Bodil Ravneberg, professor, HVL
Thorolf Krüger, professor em., HVL
Kjersti Lea, 1. am. UiB
Tom Skauge, leder i Profesjonsetisk nettverk

Profesjoner forstått som autorisert ekspertise er sentrale i alle moderne samfunn. I offentlig og privat sektor er profesjonsutøvere viktige bærere av kunnskap, problem- og løsningsdefinisjoner. De setter dagsorden for fag og politikk. Profesjonsutøvere fordeler store ressurser i åpne og lukkede rom.

Noen trender kan tyde på økt historisk innflytelse i moderne samfunn. Andre trender tyder på deprofesjonalisering og deklassering av profesjoner og profesjonsutøvere.

I Skandinavia har tallet på profesjonelle kunnskapsarbeidere med høgre utdanning økt kraftig etter krigen. Slik sett er antall beslutningstakere og premissleverandører med profesjonsutdanning relativt sett større enn det noen gang har vært. Offentlige og private budsjett – i den grad disse er mulig å bruke som virkemidler for samfunnsutvikling, ressursfordeling og innovasjon – er også rekordstore i Skandinavia. Forskningsinnsatsen som profesjonene skal praktisere gjennom ulike former for evidensforankring er også styrket år for år.

Flere faktorer svekker profesjonene som premissleverandører. En rekke profesjonsutdanninger får kritikk for manglende kvalitet, relevans og manglende balanse mellom akademisk og praksisbasert kunnskap. I samfunn med store krav til endring i privat og offentlig sektor blir de utfordret for manglende fleksibilitet, innovasjonsevne og kapasitet for tverrfaglighet.

Profesjonene og profesjonsutøvene blir utfordret av at brukere, klienter og kunder i noen saksfelt har god tilgang på kvalitetssikret fagkunnskap. Brukere av helsetjenester utfordrer ofte helseprofesjonenes sitt relative kunnskapsmonopol.

Økt vilje til politisk styring gjennom sentralisering av utdanningsinstitusjoner, forskningsbevilgninger, New public management, akkrediteringssystemer og akademiske styringsordninger tenderer mot å undergrave faglig autonomi som fagbasert profesjonsutøvelse er avhengig av. Ny informasjons- og robotteknologi truer en rekke profesjoner – bl.a. flere ingeniørfag. Begrepet deprofesjonalisering kan summere opp noen av disse utviklingstrekkene.

Et avgjørende viktig argument for faglig autonomi, virkemiddelfrihet, handlingsrom beskyttet av autorisasjonsordninger mv. har vært profesjonenes uttalte verdiforankring. Profesjonenes etiske kodeks med vekt på altruisme – henvisning til en forpliktelse til uegennyttig og saklig forankret yrkesutøvelse – skal sikre at profesjonene har almen tillit. Dette er profesjonenes kontrakt med storsamfunnet og med sine klienter, kunder eller brukere.

Etiske forankring og etiske regelverk i ulike profesjonsorganisasjoner varierer langs flere dimensjoner: Hvilken betydning har de for profesjonen og profesjonsutøvelse? Hvilken betydning har de for brukerne? Hvor stort omfang legger profesjonene inn i sitt samfunnsansvar? Hvem blir definert som legitime interessenter?

Utfordringen for ansvarlig yrkesutøvelse er ikke blitt mindre av at verdenssamfunnet har formulert nye krav til ansvarlighet og bærekraft gjennom FNs 17 bærekraftsmål. Utfordringen går til aktører i offentlig, privat sektor og til sivilsamfunnet for øvrig.¹

For redaksjonen er det viktig at bidragene ikke er rent norske eller nordiske, men at det er medforfattere fra andre land.

Redaksjonen har allerede mottatt noen bidrag, men vi ønsker noen flere.

Fremdriftsplan:

1. Abstrakt til Profesjonsetisk nettverk ved undertegnede, **frist 20. februar**
2. Tilbakemelding seinest **27 februar**
3. Frist artikkelutkast **15 april**
4. Presentasjon på tidsskriftseminar i Bergen mandag **6. mai. 1100-1400**
5. Endelig manus til redaksjonen Profession and Professionalism for Peer review **1. juli**
6. Publisering høst 2019.

Mvh
Tom Skauge
Leder av AU i Profesjonsetisk nettverk
www.profesjonsetikk.no

¹ http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E